

Reforma sociálního bydlení v ČR

Bc. Martina Ožanová, 43969

Hospodářská politika ČR

LS 2020/2021

Obsah

- Sociální politika
- Bydlení (specifika bydlení a typy bydlení)
- Sociální bydlení
- Reforma sociálního bydlení dle Koncepce sociálního bydlení

Sociální politika

*„Soubor opatření, která směřují ke zlepšení základních životních podmínek obyvatelstva a k zabezpečení sociálního smíru v rámci daných hospodářských a politických možností dané země.“
(Kliková a Kotlán, 2012, s. 206)*

*(Kliková a Kotlán, 2012, s. 206)
hospodářských a politických možností dané země.“
zabezpečení sociálního smíru v rámci daných*

Sociální politika

- sociální politika je jednou z forem hospodářské politiky
- hospodářská politika svými opatřeními zajišťuje ekonomickou bázi sociální politiky
- sociální politika ovlivňuje hospodářskou politiku úrovní pracovní síly, stanovením podmínek odvodů na pojištění a přiznávání sociálních dávek
- zasahuje do mnoha oblastí lidského života

Bydlení

*„Bydlení je především jednou z nejdůležitějších a prakticky nezastupitelných potřeb člověka. Nemůže-li člověk tuto potřebu přijatelným způsobem uspokojit, má to zcela zásadní důsledky pro kvalitu jeho života“
(Poláková, 2006, s. 7)*

*(Poláková, 2006, s. 7)
má to zcela zásadní důsledky pro kvalitu jeho života,
člověk tato potřeba buď není vůbec zanedbatelná*

Specifika bydlení

- velmi vysoká nákladovost, životní investice jedné i více generací
- velká míra setrvačnosti a neměnnosti, dlouhodobá spotřeba
- heterogenní charakter bydlení
- podmiňuje uspokojování dalších potřeb (zdraví, vzdělání, kariéra, rodinný život a další sociální rozvoj člověka)

Typy bydlení

- soukromý nájemný sektor
- obecní nájemný sektor
- družstevní sektor
- vlastnický sektor

Sociální bydlení

„V převážné míře se jedná o nájemní bydlení, kterým se snaží orgány státu nebo obcí zajistit všeobecnou rovnováhu na trhu s nájemním bydlením a umožnit skupinám obyvatel, jež si ze sociálních či jiných důvodů nemohou zajistit bydlení na volném trhu, důstojné a vyhovující bydlení pro jejich domácnosti.“

(Krebs, 2015, s. 407)

(Krebs, 2015, s. 407)

„důstojné a vyhovující bydlení pro jejich domácnosti.“

důvodů nemohou zajistit bydlení na volném trhu,

skupinám obyvatel, jež si ze sociálních či jiných

Sociální bydlení v ČR

Struktura bytového fondu obcí dle velikostních kategorií (2016)

		Velikostní kategorie obcí					Celkem
		méně než 1000 obyvatel	1 000 – 4 999 obyvatel	5 000 – 9 999 obyvatel	10 000 – 49 000 obyvatel	50 000 a více obyvatel	
Celkem obcí ve výběr. souboru		1 104	924	105	80	16	2 229
Z toho obce, které mají	obecní byty	482	751	104	80	16	1 433
	sociální byty	146	253	72	67	10	548
	bezbariérové byty	85	224	78	68	11	466
Podíl obcí, které mají	obecní byty	43,7 %	81,3 %	99,0 %	100,0 %	100,0 %	53,1 %
	sociální byty	13,2 %	27,4 %	68,6 %	83,8 %	62,5 %	18,5 %
	bezbariérové byty	7,7 %	24,2 %	74,3 %	85,0 %	68,8 %	13,8 %

Zdroj: Foldynová et al. (2016, s. 68); vlastní úprava

Současný systém sociálního bydlení

- v ČR nyní neexistuje systémové řešení sociálního bydlení
- sociální bydlení nabízeno formou různých sociálních služeb nestátních neziskových organizací a obcí
- další podpora jen formou dávek sociální podpory bydlení (příspěvek na bydlení, doplatek na bydlení)
- negativní externality sociálního a hospodářského vyloučení a nedostatku jeho prevence

Koncepce sociálního bydlení ČR 2015-2025

„Hlavní vizí sociálního bydlení je vytvoření nového systému, který bude navazovat na současný systém intervencí ze strany státu, krajů a obcí v oblasti bydlení, sociálních služeb a sociálních dávek“

(MPSV, 2015, s. 116)

(MPSV, 2015, s. 116)

bydlení, sociálních služeb a sociálních dávek“
intervencí ze strany státu, krajů a obcí v oblasti

Koncepce sociálního bydlení ČR 2015-2025

- 7 cílů:

1. legislativní příprava zajištění práva na sociální bydlení
2. podpora sociální práce na obcích související se systémem sociálního bydlení
3. provázání sociální práce s dalšími nástroji sociální a bytové politiky, které zajistí efektivní pomoc cílové skupině sociálního bydlení
4. úprava dávkové podpory zaměřené na bydlení v souladu se zákonem o sociálním bydlení
5. úprava standardů pro sociální bydlení
6. zvýšení a rozšíření účinnosti investiční i neinvestiční podpory sociálního bydlení
7. zajištění evaluace a aktualizace koncepce sociálního bydlení

Připravovaná reforma sociálního bydlení

- základem je přijetí zákona o sociálním bydlení
 - definování sociálního bydlení, forem sociálního bytu a oprávněných osob
 - rozdělení povinností mezi stát, obce a další oprávněné osoby
 - zajištění udržitelnosti financování celého systému
- v současné době je obcím zajišťován dotační podpora pořizování, výstavby a rekonstrukce sociálního bytového fondu
 - dotační titul spuštěn na jaře 2019
 - zabývá se jen investicemi do bytového fondu a nikoliv nezbytnou podporou sociální práce

Zamýšlená podoba sociálního bydlení

- nutné projevení svobodné vůle občana – podání žádosti na úřadu práce v obci s rozšířenou působností
- majetkový a příjmový test a individuální sociální šetření
- (ne)vydání osvědčení o nároku na pomoc v systému sociálního bydlení (možné odvolání k MPSV)
- žádoucí čekací lhůta pro poskytnutí pomoci do šesti měsíců
- celý systém spravován obcemi a výše povinného počtu nabízených bytů bude stanovena zákonem

Závěr

- komplexní systémové řešení sociálního bydlení má mnoho výhod
- kompletní realizace je ale velmi časově i finančně náročná
 - náročná realizace v nejmenších obcích (je vhodné stanovit výjimky)
 - dotační programy na výstavbu se ukázaly jako nevhodné
- veškerá agenda připadne na obce = další administrativní zátěž (problém především u malých obcí)
- vzhledem ke koronavirové krizi lze očekávat zpoždění plnění všech cílů a celého systému

Seznam použité literatury

- [1] BOHUSLAVOVÁ, R., 2019. Vládní dotace na sociální byty jsou debakl. Jsou tak přísné, že na ně obce kašlou. *Novinky.cz* [online]. 20 října 2019 [vid. 1. března 2021]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/domaci/clanek/vladni-dotace-na-socialni-byty-jsou-debakl-jsou-tak-prisne-ze-na-ne-obce-kaslou-40300523>
- [2] KLIKOVÁ, CH. a I. KOTLÁN, 2012. *Hospodářská politika*. 3. vyd. Ostrava: Sokrates. ISBN: 978-80-86572-76-5.
- [3] KREBS, V. a kol., 2015. *Sociální politika*. 6. vyd. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7478-921-2.
- [4] MPSV ČR, 2015. Koncepce sociálního bydlení České republiky 2015-2025 [online]. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR [vid. 15. ledna 2021]. Dostupné z: https://www.mpsv.cz/documents/20142/225517/Koncepce_socialniho_bydleni_CR_2015-2025.pdf/4f243307-649b-ecf3-a191-3d89d33717c4
- [5] MPSV ČR, 2019. *Zákon o sociálním bydlení* [online]. [vid. 26. února 2021]. Dostupné z: <http://socialnibydeni.mpsv.cz/cs/co-je-socialni-bydleni/zakladni-informace-o-sb/zakon-o-sb>
- [6] POLÁKOVÁ, O. a kol., 2006 *Bydlení a bytová politika*. Praha: Ekopress. ISBN 80-86929-03-5.

Děkuji za pozornost.

